

PODVÝKONNÍ NADANÍ, NADANÉ DĚTI SE ŠPATNÝMI ZNÁMKAMI VE ŠKOLE Underachievers, Jsou děti, jejichž výkon je pod úrovní jejich schopností, jsou dosud nevyřešeným problémem. Nejsou homogenní skupinou, příčinou jejich neúspěchu nemusí být nedostatek motivace, jak se mnozí laici, ale i odborníci, domnívají. Mohou být dokonce velmi angažovaní a pokročilí v oblasti svých zájmů, která však není totožná s právě probíraným učivem. (Vondráková, E.: Co můžeme udělat pro rozvoj talentů).

„Underachievement“ (překládáno do češtiny jako podvýkon) je rozpor mezi schopnostmi dítěte a podávaným, školním výkonem. Může být pouze situační nebo být problémem dlouhodobým, s různou intenzitou projevů od mírných až po závažné, může se však týkat nejen nadaného dítěte.

Podle odborníků (Porterová, Khatena, Montgomeryová, Clarková, Boekaertsová a jiní) se tato skupina vyznačuje některou z následujících charakteristik:

- nízká motivace a aspirace
- slabé školní návyky a nezodpovědnost
- malý zájem o školní činnost, ale větší zájem o mimoškolní aktivity
- slabá úroveň přizpůsobení
 - rebelantství a vyrušování
- nedůslednost, selhávání při kompletaci školní práce
- nízké sebevědomí a negativní sebeobrana
- lepší zručnosti v ústní produkci než v písemných úlohách
- defenzivita, rafinovanost v sebeospravedlňování
- odpor k rutinním činnostem a drilu

Tento stav má **příčiny vnější** (škola, rodina, vrstevníci) i **vnitřní** (osobnost) a často se tyto příčiny vzájemně kombinují. Dosud nedoceněný je vliv vrstevníků. Projevit se jako nadaný vyžaduje určitou dávku odvahy. Odlišnost ohrožuje sociální zařazení dítěte, zejména jeho přijetí spolužáky. Způsoby, jak se s touto situací vyrovnat, mohou být různé. Nadaný např. může odmítnout a popřít své nadání ve snaze **začlenit se co nejlépe do kolektivu vrstevníků**. Jiný naopak tuto snahu vzdá a zcela se ponoří do svého oboru, vše ostatní vytěsňuje. Je potřeba nadaným pomoci tento konflikt mezi jejich úspěšností a přijetím v kolektivu vrstevníků zvládnout, aby mohli adekvátně rozvinout své schopnosti, zůstali aktivní a nezávislí, a při tom jejich vztahy s vrstevníky byly bezproblémové.